EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 24.8.2020
COM(2020) 465 final

2020/0218 (NLE)

Ettepanek:

**NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,**

**millega antakse Horvaatiale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras**

# SELETUSKIRI

## 1.ETTEPANEKU TAUST

- **Ettepaneku põhjused ja eesmärgid**

Nõukogu määruses 2020/672 (edaspidi „TERA määrus“) on sätestatud õigusraamistik liidu finantsabi andmiseks liikmesriikidele, kus on COVID-19 puhangu tõttu tõsised majandushäired või suur oht nende tekkeks. TERA määruse alusel antav toetus on mõeldud selleks, et rahastada eelkõige lühendatud tööaja kavasid või muid samalaadseid meetmeid, mille eesmärk on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid ning seega vähendada töötust ja sissetulekute kaotust, samuti selleks, et rahastada mõnda eelkõige töökohal kohaldatavat tervisemeedet.

6. augustil 2020 taotles Horvaatia TERA määruse alusel liidu finantsabi. Kooskõlas TERA määruse artikli 6 lõikega 2 on komisjon konsulteerinud Horvaatia ametiasutustega, et veenduda, kas tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses a) COVID-19 puhangust mõjutatud sektorites töökohtade säilitamise toetustega ja b) COVID-19 pandeemia tõttu vähendatud töötundidega seotud abiga. Täpsemalt puudutavad need meetmed järgmist:

(1) meede, millega kaasrahastatakse töötajate palkasid ettevõtete puhul, mille tulud on vähenenud (20 % ajavahemikus märtsist kuni maini 2020 või 50 % juunis 2020), tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. 2020. aasta märtsi puhul on toetuse summaks määratud 3 250 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta ning 2020. aasta aprilli, mai ja juuni puhul on kuutoetuse summaks määratud 4 000 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta.

(2) meede, millega toetatakse ajutist tööaja vähendamist ajavahemikus juunist detsembrini 2020 vähemalt 10 töötajaga ettevõtete puhul olenemata sektorist, tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. Meede võimaldab toetust anda kuni 2 000 Horvaatia kuna kuus töötaja kohta.

Horvaatia on esitanud komisjonile asjakohase teabe.

Kättesaadavaid tõendeid arvesse võttes teeb komisjon nõukogule ettepaneku võtta vastu rakendusotsus, millega antakse Horvaatiale TERA määruse alusel finantsabi eespool nimetatud meetmete rakendamiseks.

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Käesolev ettepanek on täielikult kooskõlas nõukogu määrusega 2020/672, mille alusel see on tehtud.

Ettepanek täiendab teist liidu õigusakti, mille alusel toetatakse liikmesriike hädaolukordades, nimelt nõukogu 11. novembri 2002. aasta määrust (EÜ) nr 2012/2002 Euroopa Liidu Solidaarsusfondi loomise kohta (edaspidi „määrus (EÜ) nr 2012/2002“). 30. märtsil võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2020/461, millega muudetakse nimetatud õigusakti, laiendades selle kohaldamisala ka ulatuslikele rahvatervise hädaolukordadele ja määrates kindlaks konkreetsed rahastamiskõlblikud meetmed.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Ettepanek on üks paljudest meetmetest, mis on välja töötatud praegusele COVID-19 pandeemiale reageerimiseks (näiteks koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus), ning see täiendab muid tööhõivet toetavaid vahendeid, nagu Euroopa Sotsiaalfond ja Euroopa

Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) / InvestEU fond. Praeguse COVID-19 puhangu ajal liikmesriikide toetamiseks laenude võtmist ja andmist käsitlev ettepanek toimib eelkõige teise kaitseliinina, mille kaudu rahastatakse lühendatud tööaja kavasid ja samalaadseid meetmeid, aidates säilitada töökohti ning kaitstes seega töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuks jäämise eest.

## 2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

- **Õiguslik alus**

Käesoleva ettepaneku õiguslik alus on nõukogu määrus 2020/672.

- **Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)**

Ettepanek on vastus liikmesriigi taotlusele ja sellega näidatakse Euroopa solidaarsust, andes COVID-19 puhangust mõjutatud liikmesriigile ajutiste laenudena liidu finantsabi. Sellise finantsabiga toetatakse teisese kaitsemeetmena ajutiselt avaliku sektori kulutuste suurendamist seoses lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega, et aidata riigil kaitsta töökohti ning seega kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuseriski ja sissetuleku kaotuse eest.

Toetus aitab kriisist mõjutatud inimesi ning leevendab praeguse COVID-19 kriisi otsest ühiskondlikku ja majanduslikku mõju.

- **Proportsionaalsus**

Ettepanek on proportsionaalsuse põhimõttega kooskõlas. See ei lähe kaugemale sellest, mis on vajalik ettepaneku eesmärkide saavutamiseks.

## 3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Kuna ettepanek tuli koostada kiiresti, et nõukogu saaks selle õigel ajal vastu võtta, ei olnud võimalik sidusrühmadega konsulteerida.

- **Mõjuhinnang**

Kuna ettepanek on kiireloomuline, siis mõju ei hinnatud.

## 4. MÕJU EELARVELE

Komisjonil peaks olema õigus võtta finantsturgudelt laenu, et laenata seda edasi liikmesriigile, kes taotleb finantsabi TERA rahastamisvahendist.

Lisaks liikmesriikide garantiidele hõlmab raamistik muid kaitsemeetmeid, et tagada kava rahaline usaldusväärsus:

- range ja konservatiivne finantsjuhtimine;
- sellise laenuportfelli loomine, mis piirab kontsentratsiooniriski, iga-aastast riskipositsiooni ja ülemäärast riskipositsiooni üksikute liikmesriikide suhtes, tagades samal ajal piisavad vahendid kõige enam abi vajavatele liikmesriikidele; ning

- võla pikendamise võimalused.

2020/0218 (NLE)

Ettepanek:

**NÕUKOGU RAKENDUSOTSUS,**

**millega antakse Horvaatiale nõukogu määruse (EL) 2020/672 alusel ajutist toetust töötuseriski leevendamiseks COVID-19 puhanguga kaasnenud hädaolukorras**

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse nõukogu 19. mai 2020. aasta määrust (EL) 2020/672, millega luuakse COVID-19 puhanguga kaasnenud eriolukorras töötuseriski leevendamiseks pakutava ajutise toetuse Euroopa rahastu (TERA)[1], eriti selle artikli 6 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

(1) 6. augustil 2020 taotles Horvaatia liidult finantsabi eesmärgiga täiendada riiklikke meetmeid, millega leevendatakse COVID-19 puhangu mõju ja selle sotsiaalmajanduslikke tagajärgi töötajate jaoks.

(2) COVID-19 puhang ja erakorralised meetmed, mida Horvaatia on võtnud puhangu ohjeldamiseks ning selle sotsiaal-majanduslike ja tervisega seotud tagajärgede leevendamiseks, mõjuvad eeldatavasti rängalt riigi rahandusele. Komisjoni 2020. aasta kevadprognoosi kohaselt oleks Horvaatia valitsemissektori eelarvepuudujääk ja võlg 2020. aasta lõpuks eeldatavasti olnud vastavalt 7,1 % ja 88,6 % sisemajanduse koguproduktist (SKP). Komisjoni 2020. aasta suvise vaheprognoosi kohaselt väheneb Horvaatia SKP 2020. aastal 10,8 %.

(3) COVID-19 puhang on halvanud olulise osa Horvaatia tööjõust. See on kaasa toonud Horvaatia avaliku sektori kulude järsu ja olulise suurenemise seoses töökohtade säilitamise toetuste maksmisega COVID-19 puhangust mõjutatud sektorites ja vähendatud töötundidega seotud abiga, nagu on täpsustatud põhjendustes 4 ja 5.

(4) Täpsemalt on Horvaatia 6. augusti 2020. aasta taotluses osutatud tööturuseadusega[2] ette nähtud meede, millega kaasrahastatakse töötajate palkasid ettevõtete puhul, mille tulud on vähenenud (20 % ajavahemikus märtsist kuni maini 2020 või 50 % juunis 2020), tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. 2020. aasta märtsi puhul on toetuse summaks määratud 3 250 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta ning 2020. aasta aprilli, mai ja juuni puhul on kuutoetuse summaks määratud 4 000 Horvaatia kuna täistööajaga töötaja kohta.

(5) Tööturuseadusega on ette nähtud ka meede, millega toetatakse ajutist tööaja vähendamist ajavahemikus juunist detsembrini 2020 vähemalt 10 töötajaga ettevõtete puhul olenemata sektorist, tingimusel, et töösuhet ei lõpetata. Meede võimaldab toetust anda kuni 2 000 Horvaatia kuna kuus töötaja kohta.

[1] ELT L 159, 20.5.2020, lk 1.

[2] Horvaatia Vabariigi ametlik väljaanne nr 118/18, 32/20

(6) Horvaatia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud finantsabi taotlemise tingimustele. Horvaatia on esitanud komisjonile asjakohased tõendid selle kohta, et tegelikud ja kavandatud avaliku sektori kulud on alates 1. veebruarist 2020 suurenenud 1 381 780 800 euro võrra riiklike meetmete tõttu, mida on võetud COVID-19 puhangu sotsiaal-majandusliku mõju leevendamiseks. Tegemist on kulude järsu ja olulise suurenemisega, sest kõnealuste meetmetega hõlmatud toetusesaajate arv ning sellega seotud hüvitiste maht Horvaatias on väga järsult ja enneolematult suurenenud. Horvaatia kavatseb suurenenud kulusid rahastada 210 000 000 euro ulatuses liidu vahenditest ja 151 180 800 euro ulatuses oma vahenditest.

(7) Kooskõlas määruse (EL) 2020/672 artikliga 6 on komisjon Horvaatiaga konsulteerinud ja veendunud, et avaliku sektori tegelikud ja kavandatud kulud on järsult ja oluliselt suurenenud otseselt seoses 6. augusti 2020. aasta taotluses osutatud lühendatud tööaja kavade ja muude samalaadsete meetmetega.

(8) Seetõttu tuleks Horvaatiale anda finantsabi COVID-19 puhangust põhjustatud tõsiste majandushäirete sotsiaal-majanduslike tagajärgedega tegelemiseks.

(9) Käesolev otsus ei tohiks piirata ühegi sellise menetluse tulemust, mis võidakse algatada seoses siseturu toimimise moonutamisega, eelkõige ELi toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 alusel. See ei vabasta liikmesriike ELi toimimise lepingu artikli 108 kohasest kohustusest teavitada komisjoni võimalikest riigiabi juhtudest.

(10) Horvaatia peaks komisjoni korrapäraselt teavitama kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest, et komisjon saaks hinnata, millises ulatuses on Horvaatia neid kulutusi teinud.

(11) Finantsabi andmise otsuse tegemisel on arvesse võetud Horvaatia olemasolevaid ja eeldatavaid vajadusi ning vastavalt määrusele (EL) 2020/672 teiste liikmesriikide juba esitatud või esitatavaid finantsabi taotlusi, kohaldades samal ajal võrdse kohtlemise, solidaarsuse, proportsionaalsuse ja läbipaistvuse põhimõtteid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

*Artikkel 1*

Horvaatia vastab määruse (EL) 2020/672 artiklis 3 sätestatud tingimustele.

*Artikkel 2*

1. Liit annab Horvaatiale laenu kuni 1 020 600 000 eurot. Laenu maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg on 15 aastat.

2. Käesoleva otsuse alusel antav finantsabi on kättesaadav 18 kuu jooksul alates otsuse jõustumise kuupäevale järgnevast päevast.

3. Komisjon teeb liidu finantsabi Horvaatiale kättesaadavaks kuni kaheksa osamaksena. Osamakse võidakse välja maksta ühes või mitmes osas. Esimese osamakse osade tagasimaksetähtaeg võib olla pikem kui lõikes 1 osutatud maksimaalne keskmine tagasimaksetähtaeg. Sellisel juhu määratakse edasiste osade tagasimaksetähtajad kindlaks nii, et pärast kõikide osamaksete väljamaksmist ei ületataks lõikes 1 osutatud maksimaalset keskmist tagasimaksetähtaega.

4. Esimene osamakse tehakse määruse (EL) 2020/672 artikli 8 lõikes 2 sätestatud laenulepingu jõustumisel.

5. Horvaatia tasub iga osamakse eest määruse (EL) 2020/672 artiklis 4 osutatud liidu rahastamiskulud ning kõik sellest rahastamisest tulenevad muud tasud, kulud ja väljaminekud, mis liidul tekivad.

6. Osamaksete suuruse ja väljamaksmise ning osade suuruse otsustab komisjon.

*Artikkel 3*

Horvaatia võib rahastada järgmisi meetmeid:

(a) töökohtade säilitamise toetused COVID-19 puhangust mõjutatud sektorites, nagu on sätestatud tööturuseaduse artiklites 35 ja 36, ning

(b) vähendatud töötundidega seotud abi, nagu on sätestatud tööturuseaduse artiklites 35 ja 36.

*Artikkel 4*

Horvaatia teavitab komisjoni kavandatud avaliku sektori kulutuste tegemisest hiljemalt [*KUUPÄEV: kuus kuud pärast käesoleva otsuse avaldamise kuupäeva*] ja seejärel iga kuue kuu järel, kuni kavandatud avaliku sektori kulutused on täielikult tehtud.

*Artikkel 5*

Käesolev otsus on adresseeritud Horvaatia Vabariigile.

*Artikkel 6*

Käesolev otsus avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas*.

Brüssel,

*Nõukogu nimel*
*eesistuja*